

Narušení fantomu a jeho obnova Kristovým zmrtvýchvstáním

Rudolf Steiner

Jak porozumět golgotskému mystériu • Povaha lidského

*Já a vědomí Já • Dnešní rozum je nezpůsobilý pochopit zmrtvýchvstání • Fyzické
tělo jako zrcadlíci zařízení pro duševní život • Narušení fantomu luciferským
vlivem • Navrácení fantomu skrze zmrtvýchvstalé tělo Kristovo - jako předpoklad
zjasňování vědomí Já • Kristova oběť zemskému vývoji*

V našem včerejším výkladu jsme viděli, že otázka křesťanství je v jistém ohledu otázkou zmrtvýchvstání Ježíše Krista. Zejména se nám ukázalo, že onomu hlasateli křesťanství, který ihned po svém poznání podstaty Kristova impulzu také poznal, že Kristus je po události na Golgotě živ, že tedy Pavlovi po jeho zážitku před Damaškem vytanul mohutný, velkolepý dějinný obraz vývoje lidstva. A dále jsme včera, když jsme vyšli z tohoto zjištění, dospěli v našem výkladu k tomu, že jsme si udělali představu, čím byl Ježíš Kristus bezprostředně po Janově křtu v Jordánu.

Naším dalším úkolem tedy bude podívat se na to, co se dělo od Janova křtu v Jordánu do mystéria na Golgotě. Abychom však mohli od včerejšího východiska postoupit k porozumění golgotskému mystériu, bude nutné poukázat na některé věci, abychom z cesty odklidili jisté překážky, které se proti člověku staví, chce-li hluboce a vážně pochopit toto mystérium. Ze všeho, co bylo během těch let řečeno o evangeliích, a také z toho, o čem se mluvilo již v těch několika málo přednáškách těchto dní, můžete vyrozumět, že jisté theosofické představy, pokládané někdy za dostačující, naprosto nestačí k zodpovězení otázky, jež nás zaměstnává.

Především musíme brát zcela vážně to, co bylo řečeno o oněch třech proudech lidstva: o proudu, který vystupuje přes Řecko, potom o druhém proudu, který jde přes hebrejský starověk, a konečně o proudu, který se půl tisíciletí před našim letopočtem projevil v Gautamovi Buddhovi. Ukázalo se

nám, že proud Gautamy Buddha - zejména v podobě, v jaké se vžil mezi Buddhovými vyznavači - může být nejméně způsobilý zprostředkovat porozumění mystériu na Golgotě. Pro moderního člověka, který je naplněn vědomím vycházejícím z dnešního vzdělání, má však v sobě právě tento proud, který se projevuje v Buddhově vyznání, cosi pohodlného; málokterý jiný proud totiž vychází tolik vstřícně pojmům nynější doby, pokud se tyto pojmy chtějí zastavit právě před tím největším, co má lidstvo pochopit: před otázkou zmrtvýchvstání. Neboť s otázkou zmrtvýchvstání souvisí historie celého vývoje lidstva.

Je tomu skutečně tak, že v Buddhově nauce se - jak jsme viděli - ztratilo to, co ve vlastním smyslu nazýváme čtvrtým článkem lidské přirozenosti: reálná bytost Já. Jistěže se i tyto věci dají vykládat a interpretovat všelijak, a bude mnoho lidí, kteří budou mít výhrady vůči tomu, co zde bylo řečeno o Buddhově proudu. Na tom však nesejde. Neboť něco takového, co jsem uvedl, co vyvěrá ze srdce buddhistického člověka, jako například rozmluva mezi králem Milindou a buddhistickým mudrcem Nagasenou, takové věci mluví zřetelně pro to, že tak, jak o povaze lidského Já musíme mluvit my, o ní v buddhismu mluvit nelze. Musíme pochopit, že pro pravého vyznavače buddhismu je dokonce kacířstvím, když se o povaze Já mluví tak, jak to musíme udělat my. Proto je nutné, abychom se na povaze Já dorozuměli.

O tom, co nazýváme lidským Já, co u každého člověka - byť by to byl ten nejvyšší Adept - bereme jako něco, co jde od inkarnace k inkarnaci, o tomto lidském Já můžeme (jak *Krista* jsme uvedli včera na závěr) v případě Ježíše Nazaretského mluvit jen od narození do Janova křtu v Jordánu. Potom, po Janově křtu, máme sice před sebou v bytosti Ježíše Krista ještě fyzické, éterné a astrální tělo Ježíše Nazaretského, nyní však tyto vnější lidské schrány nejsou obývány lidským Já, nýbrž kosmickou bytostí, kterou se již léta trvajícím úsilím snažíme slovy přiblížit lidskému porozumění. Jakmile totiž porozumíme celé bytosti Ježíše Krista, je samozřejmé, že musíme odmítnout jakýkoli způsob fyzického, tělesného znovutělení Ježíše Krista a musíme brát naprosto doslova a vážně vyjádření (použité v mém mysterijním dramatu *Zkouška duše*, že Kristus může přebývat ve hmotném těle jen jednou. Musíme se proto nejprve zabývat podstatou, povahou lidského Já - tedy právě tím, čeho musela být plně zbavena bytost Ježíše Krista od Janova křtu v Jordánu do mystéria na Golgotě.

Z dřívějších přednášek, v nichž jsme si ukázali, že vývoji Země předcházelo saturnské, sluneční a měsíční bytí a že *ní stavy* po těchto třech planetárních vtěleních následovalo čtvrté, naše vlastní zemské vtělení - z takovýcho

přednášek víte, že teprve v rámci naší Země, v rámci čtvrtého z planetárních stadií, která byla nutná ke vzniku naší Země se všemi jejími bytostmi, se s lidskou přirozeností mohlo spojit to, co nazýváme lidským Já. Jako v době starého Saturnu mluvíme o počátku fyzického těla, tak u období starého Slunce mluvíme o počátečním vývoji éterného těla, u měsíčního bytí o počátečním vývoj astrálního těla a teprve u zemského vývoje o rozvinutí Já. Takto by to vypadalo z historického, kosmicky-historického hlediska. Jak to však vypadá, podíváme-li se na člověka?

Z dosavadních úvah víme, že i když byl zárodek Já vložen do lidské bytosti již v lemurském období, možnost dosáhnout vědomí Já nastala pro člověka teprve ke konci atlantského období, a že i pak bylo toto vědomí Já ještě velmi mlhavé a temné. Ba i po atlantském období, v průběhu jednotlivých kulturních epoch předcházejících mystériu na Golgotě, bylo vědomí Já ještě poměrně dlouho tlumené, snivé, mlhavé.

A když se podíváte na vývoj hebrejského národa, pochopíte, že právě u tohoto národa se vědomí Já projevilo velmi zvláštním způsobem.

V každém jednotlivém členu starohebrejského národa žilo něco jako národní Já; a každý příslušník tohoto národa v podstatě odvozoval své Já až od tělesného praotce celého kmene, od Abraháma. Proto můžeme říci, že Já příslušníka starohebrejského národa je dosud takové, že je můžeme označit za skupinové, národní Já. Toto vědomí ještě neproniklo až k individuální lidské bytosti. Proč tomu tak je?

Je tomu tak proto, že ono uspořádání čtyřčlenné lidské *rozvinutí* bytosti, které dnes považujeme za normální, se v průběhu zemského vývoje teprve postupně vytvářelo, a protože v podstatě teprve ke konci atlantského období se do fyzického těla postupně vtáhla ta část éterného těla, která se dosud nacházela daleko mimo něj. A teprve když se vytvořilo toto zvláštní uspořádání, které dnes jasnozřivým vědomím poznáváme jako normální (totiž že se fyzické a éterné tělo přibližně kryjí), byla člověku dána možnost rozvinout vědomí Já. Toto vědomí Já před nás ovšem předstupuje velmi zvláštním způsobem. Udělejme si nyní postupně představu, jak před nás toto vědomí Já u člověka předstupuje!

Včera jsem vás upozornil na to, jak mluvili lidé, kteří byli s veškerou intelektuálností dnešní doby, s veškerou rozumovostí postaveni před otázkou zmrtvýchvstání; že říkají: Musím připustit, co je pravou Pavlovou naukou o zmrtvýchvstání, pak musím rozervat celý svůj světonázor. To říkají lidé dnešní doby - lidé, kteří dovedou ze své duše vytáhnout všechno, co patří k našemu

současnému rozumu. Lidem, kteří takto mluví, bude jistě neobyčejně vzdálené to, co musí být nyní řečeno.

Cožpak by ale nebylo možné, aby tito lidé uvažovali takto: Dobrá - mohli by si říci - musím rozervat celý svůj rozumem podložený názor; ve všem, co si intelektuálně mohu myslet, musím udělat trhlinu, mám-li přijmout zmrtvýchvstání. Je to však důvod, abych ho odmítl? A protože náš rozum toto zmrtvýchvstání nechápe a má ho považovat za zázrak, je snad odmítnutí zmrtvýchvstání jedinou možností, jak překonat tento rozpor? Nebyla by zde ještě jiná možnost? - Tato jiná možnost nepřipadá modernímu člověku nijak snadná; spočívala by totiž v tom, že by si řekl: Třeba za to nemůže zmrtvýchvstání, že ho nemohu pochopit, třeba za to může můj rozum; třeba můj rozum jenom není způsobilý k tomu, aby zmrtvýchvstání porozuměl! Jakkoli v dnešní době tato věc nebude brána docela vážně, *pýcha* přesto můžeme říci, že modernímu člověku v tom, aby svůj rozum s ohledem na tuto otázku prohlásil za nekompetentní, brání pýcha - prostě proto, že ho ani nenapadne, že by v tom mohlo spočívat něco jako pýcha. Vždyť co by mohlo být logičtější: říci, že to, co rozervává můj rozumový názor, odmítám, anebo si říci to, co bylo právě zmíněno, tedy že by rozum třeba nemusel být kompetentní? Tu druhou možnost však pýcha nepřipustí.

Anthroposof by se ovšem z této pýchy musel dostat sebevýchovou; a opravdovému, pravému anthroposofickému srdci by snad nemuselo být příliš vzdáleno, aby si řekl: Můj rozum možná není kompetentní, aby posoudil zmrtvýchvstání. Potom však pro anthroposofa nastává jiná obtíž, totiž ta, že nyní přece jen musí pochopit odpověď, proč by lidský rozum, lidský intelekt neměl být způsobilý pochopit největší skutečnost lidského vývoje. Odpověď na tuto otázku si můžeme dát tím, že se nejprve poněkud blíže podíváme na vlastní podstatu lidského rozumu. Chtěl bych přitom připomenout své mnichovské přednášky *Světové zázraky, duševní zkoušky a zjevení ducha*, z nichž chci nyní, nakolik to budeme potřebovat, uvést jen velmi stručný obsah.

To, co vnitřně, duševně zpracováváme, není svým obsahem v našem současném fyzickém těle; svým obsahem je to v naší ústrojnosti jen potud, že to sahá k éternému tělu člověka. Naše myšlenky a city svým obsahem zatím zasahují k našemu éternému tělu. Abychom to pochopili, představme si svou lidskou bytost, nakolik sestává z Já, astrálního těla a éterného těla, symbolicky shrnutou do eliptické plochy. Graficky, schematicky si tak znázorníme to, co můžeme v tomto ohledu nazvat svou niterností, co můžeme duševně prožívat a co jde tak daleko, že se to projevuje ještě v proudech a silách éterné-ho těla.

Pojmeme-li nějakou myšlenku nebo v nás vytane nějaký pocit, budeme ho ve své duševní bytosti mít ve třech člancích, které si můžeme představit v následující podobě [přednášející *obsahu* kreslí]. V našem duševním životě není jednoduše nic, co by v nás nebylo právě tímto způsobem. Ovšem kdyby měl člověk se svým obvyklým pozemským vědomím své duševní zážitky jenom tak, jak jsem je teď vylíčil, pak by je sice prožíval, nemohl by si je však uvědomit; zůstávaly by nevědomé. Vědomými se pro nás naše duševní zážitky stávají teprve na základě pochodu, který můžeme pochopit pomocí následujícího přirovnání.

Představte si, že půjdete jedním směrem a budete se dívat přímo před sebe, a myslíte si, že se jmenujete „Miler“. Když jdete takto přímo, „Milera“ nevidíte, nicméně jste to vy, prožíváte to, jste bytost „Miler“. A představte si dále, že když takto jdete, nastrčí před vás někdo zrcadlo: „Miler“ teď bude stát před vámi. Co jste dříve prožívali, to teď vidíte; máte to před sebou v zrcadle. - Tak je tomu s veškerým duševním životem člověka: člověk ho prožívá, ale není si ho vědom, není-li mu nastaveno zrcadlo. A pro duševní život není zrcadlem nic jiného než fyzické tělo. Proto teď můžeme fyzické tělo schematicky nakreslit jako vnější schránku - a pocity nebo myšlenky jsou odráženy schránkou fyzického těla. Tím si tyto děje uvědomujeme. Fyzické tělo je tak pro nás jakožto pozemské lidi skutečné zrcadlícím zařízením.

Jestliže tímto způsobem stále hlouběji pronikáte do podstaty lidského duševního života a do podstaty lidského vědomí, nemohou vám prostě všechny ty věci, s nimiž materialismus znovu a znovu vystupuje proti spirituálnímu pojmání světa, připadat jakkoli nebezpečné nebo významné. Neboť je samozřejmě naprostý nesmysl usuzovat například z toho, že při nějakém poškození zrcadlícího zařízení přestane vědomí vnímat duševní prožívání, že toto duševní prožívání samotné je vázáno na zrcadlící zařízení. Neboť když někdo rozbije zrcadlo, ke kterému jdete a jehož pomocí se vnímáte, nerozbije vás, nýbrž tím pouze zmizíte svému pohledu. Tak je tomu, když se poruší zařízení zrcadlící duševní život, to jest mozek: vnímání ustane; avšak samotný duševní život, nakolik se odehrává v éterném a astrálním těle, tím vůbec není dotčen.

Ptejme se ovšem dále: Nezáleží právě teď, když tohle chápeme, dokonce velmi mnoho na podstatě, na povaze našeho fyzického těla? - Jednoduchá úvaha vám může ukázat, že bez vědomí nemůžeme dospět k Já, respektive k vědomí Já. Jestliže nerozvineme vědomí, nemůžeme ani dospět k Já. Abychom si na Zemi mohli osvojit vědomí Já, naše fyzické tělo s ústrojností mozku musí

být zrcadlícím zařízením. Musíme se učit zrcadlením si uvědomovat sami sebe; a kdybychom žádné zrcadlící zařízení neměli, nemohli bychom si uvědomovat sami sebe. Jaké ale je toto zrcadlo?

Budeme-li se věnovat okultnímu bádání, které se na základě čtení v kronice Akáša vrací až k původu našeho pozemského bytí, ukáže se nám, že na počátku pozemského bytí se toto zrcadlící zařízení, vnější fyzické tělo, luciferským vlivem skutečně změnilo oproti tomu, jaké by bylo, kdyby zde luciferský vliv nebyl. Včera jsme si vysvětlili, čím se toto fyzické tělo pro pozemského člověka stalo. Je něčím, co se rozpadá, projde-li člověk branou smrti. Řekli jsme si však, že tím, co se tu rozpadá, není to, co připravovali božští duchové po čtyři planetární období, aby se to na Zemi stalo fyzickým tělem; nýbrž to, co jsme včera nazvali fantomem, patří k fyzickému tělu jako něco, co v podobě formového těla proniká a zároveň drží pohromadě hmotné části, vetkané do našeho fyzického těla.

Kdyby nenastal luciferský vliv, byl by člověk na počátku pozemského bytí dostal se svým fyzickým tělem tento fantom v plné síle. Do lidské ústrojnosti, nakolik sestává z fyzického, éterného a astrálního těla, však vnikly luciferské vlivy, a důsledkem bylo narušení fantomu fyzického těla. To je to - jak uvidíme - co je v Bibli symbolicky vyjádřeno pádem do hříchu a skutečností, že - jak se praví ve Starém zákonu - po pádu do hříchu následovala smrt. Touto smrtí bylo právě narušení fantomu fyzického těla. A důsledkem toho pak bylo, že člověk, projde-li branou smrti, musí vidět své fyzické tělo rozpadat se. Toto rozpadající se fyzické tělo, kterému se nedostává síly fantomu, má člověk vůbec po celý svůj pozemský život, od narození až do smrti. K jeho rozpadání dochází vlastně neustále a rozklad, tedy smrt fyzického těla, je jen posledním procesem, posledním kamenem setrvalého vývoje, který se v podstatě děje neustále. Neboť nepůsobí-li se souběžně s tím, jak pokračuje narušování fantomu, proti tomuto odbourávání procesy výstavby, dojde nakonec k tomu, co nazýváme smrtí.

Kdyby luciferský vliv nenastal, panovala by ve fyzickém těle rovnováha mezi ničícími a budujícími silami. Potom by ovšem bylo všechno v lidské přirozenosti v pozemském bytí jiné; pak by například neexistoval takový rozum, který není schopen pochopit zmrtvýchvstání. Neboť co to má člověk za rozum, jímž není schopen pochopit zmrtvýchvstání? Je to rozum, který je vázaný na rozpad fyzického těla a který takový, jaký je, existuje proto, že člověk do sebe působením luciferského vlivu přijal narušení fantomu fyzického těla. Proto je teď lidský rozum, lidský intelekt tak slabý, tak jalový, že velké procesy

kosmického vývoje nedokáže pojmout; považuje je za zázraky, nebo řekne, že je není schopen pochopit.

Kdyby luciferský vliv nenastal, lidský rozum by se v důsledku všeho, co pro něj bylo zamýšleno, stal (kvůli budujícím silám, nacházejícím se pak v lidském těle a udržujícím v rovnováze ničící síly takovým, že by člověk svým rozumem chápal budující proces, tak jako chápe pokus v laboratoři. Takto se ale náš rozum stal takovým, že zůstává jen na povrchu a nevidí do hloubi kosmických záležitostí.

Někdo, kdo by chtěl tyto poměry správně charakterizovat, *tělo je* by tedy musel říci: Na počátku našeho pozemského bytí se fyzické tělo luciferským vlivem nestalo takovým, jakým se *ničení* mělo stát z vůle mocností, jež působily během období Saturnu, Slunce a Měsíce, nýbrž včlenil se do něho ničivý proces. A člověk od té doby, od počátku pozemského bytí, žije ve fyzickém těle, které je podrobena ničení a které nemůže proti ničivým silám náležitě postavit síly budující.

Tak by tedy bylo pravdou to, co modernímu člověku připadá tak pošetilé: že přece jen existuje tajný vztah mezi tím, co se stalo působením Lucifera, a smrtí! Nuže se na toto působení podívejme. Jaký byl účinek tohoto narušení fyzického těla? - Kdybychom měli fyzické tělo úplné, jak pro nás bylo na počátku pozemského bytí zamýšleno, pak by se naše duševní síly zrcadlily úplně jiným způsobem a my bychom teprve pak opravdu věděli, co jsme. Takto nevíme, co jsme, protože nám naše fyzické tělo není dáno ve své úplnosti. Mluvíme sice o povaze a podstatě lidského Já, jen si však položme otázku, nakolik člověk vůbec zná své Já! Já je tak pochybné, že ho buddhismus dokonce může popírat jako něco, co jde od jedné inkarnace k druhé. Je tak pochybné, že Řekové mohli propadat tragické náladě, kterou jsme vyjádřili slovy řeckého héra: Raději žebrákem ve světě, než králem v říši stínů!

Tím nebylo řečeno nic menšího než to, že Řek se kvůli oceňování fyzického těla, to jest toho, co tvoří fantom, a kvůli jeho narušení cítil nešťastným z mizení a dohasínání Já, cítil, že Já může trvat jenom při vědomí Já. A když viděl rozpadat se formu fyzického těla, hrozil se myšlenky, že by jeho Já pohaslo - toto Já, které vzchází jenom tím, že se zrcadlí ve formě fyzického těla. A budeme-li sledovat lidský vývoj od počátku Země až k mystériu na Golgotě, zjistíme, že proces, který jsme právě naznačili, se projevuje stále větší měrou. To můžeme vidět již z toho, že ve starších dobách by se například nenašel nikdo, kdo by kázal zničení fyzického těla tak radikálním způsobem, jak ho kázal Gautama Buddha. K tomu bylo nejprve třeba, aby víc a víc pokračoval

tento rozpad fyzického těla, jeho úplné zničení co do formy, takže zmizela jakákoli vyhlídka, že to, co se prostřednictvím fyzického těla, respektive jeho formy, stává vědomým, skutečně může přecházet z jedné inkarnace do druhé.

Věc se má opravdu tak, že člověk ztratil v průběhu zemského vývoje formu fyzického těla, že nemá to, co pro něj od počátku Země jaksi zamýšleli bohové. To teprve musel znovu dostat; muselo mu to být znovu přiřčeno. A je nemožné pochopit křesťanství, nepochopíme-li, že v době, kdy se odehrávaly palestinské události, dospělo lidské pokolení na celé Zemi do bodu, kdy tento rozpad fyzického těla dosáhl vrcholu, a kdy proto celému vývoji lidstva hrozilo nebezpečí, že vědomí Já, tento skutečný výdobytek zemského vývoje, bude ztraceno. Kdyby se k tomu, co zde až do palestinských událostí bylo, nepřidalo už nic dalšího, tento proces by byl pokračoval - do lidské fyzické tělesnosti by stále více vnikal ničivý vliv a lidé, kteří by se rodili v době po palestinských událostech, by museli žít se stále tlumenějším pocitem Já. Čím dál víc by se otupovalo to, co závisí na dokonalosti zrcadlení fyzického těla.

Tu nastalo mystérium na Golgotě; nastalo tak, jak jsme - ho charakterizovali, a tímto mystériem se vskutku stalo to, co je tak těžko pochopitelné rozumem, který je vázaný pouze na fyzické tělo, naplněné převážně ničivými silami. Nastalo to, že onen člověk, jenž byl nositelem Krista, prošel takovou smrtí, že po třech dnech muselo zmizet, co je na člověku v jeho fyzickém těle smrtelné, a z hrobu se pozvedlo tělo, které je silovým nositelem fyzicky hmotných částí. Z hrobu se pozvedlo to, co pro člověka zamýšleli vládci Saturnu, Slunce a Měsíce: čistý fantom fyzického těla se všemi vlastnostmi tohoto těla. Tím byla dána možnost duchovního rodokmenu, o němž jsme mluvili.

Představme si z hrobu vstalé Kristovo tělo a můžeme si představit, že právě tak, jako z Adamova těla pocházejí těla pozemských lidí, mají-li tělo podléhající rozpadu, pocházejí z toho, co povstalo z hrobu, duchovní těla, fantomy všech lidí. A je tak možné vytvořit si onen vztah ke Kristu, kterým pozemský člověk včlení do svého fyzického těla, podléhajícího jinak rozpadu, tento fantom, jenž povstal z hrobu na Golgotě. Je možné, aby člověk ve své ústrojnosti obdržel síly, které tehdy povstaly, tak jako skrze svou fyzickou ústrojnost obdržel na počátku Země v důsledku luciferských sil Adamovu ústrojnost.

To chce vlastně Pavel říci: Tak jako člověk coby příslušník proudu fyzického vývoje zdědil fyzické tělo, na němž dál a dál probíhalo narušování fantomu, silového nositele, tak může od toho, co povstalo z hrobu, zdědit to, co ztratil; může to zdědit a obléci, jako si oblékl prvního Adama; může s ním splynout a

projít tak vývojem, při němž zase vystupuje nahoru, tak jako před mystériem na Golgotě ve vývoji sestoupil. To znamená, že to, co mu tehdy bylo luciferským vlivem vzato, mu může být znovu dáno, neboť je to zde v podobě zmrtvýchvstalého těla Kristova. To chce vlastně Pavel říci.

To, co zde bylo v této hodině řečeno, lze ze stanoviska moderní anatomie a fyziologie vyvrátit, tedy zdánlivě vyvrátit, a je samozřejmě také velmi snadné vznést nyní jinou námitku. Někdo by mohl říci zhruba toto: Jestliže se Pavel skutečně domníval, že tu z mrtvých vstalo spirituální tělo, co má pak toto spirituální tělo, které tehdy povstalo z hrobu, společného s tím, co dnes každý člověk nese v sobě? - Tomu se dá porozumět. Stačí si to jen představit obdobně jako to, čím tu je každý člověk jakožto člověk fyzický.

Mohli bychom se zeptat: Z čeho vychází jednotlivý člověk? Jako fyzický člověk vychází z jedné vaječné buňky. Fyzické tělo sestává ze spousty jednotlivých buněk, které jsou všechny dětmi původní vaječné buňky; všechny buňky, které skládají lidské tělo, vycházejí z původní vaječné buňky. Představte si tedy, že tím, co můžeme označit za mysticko-christologický proces, člověk obdrží úplně jiné tělo, než je to, které pozvolna obdržel v sestupné linii. A každé z těchto těl, která lidé získají, si představte jako související s tím, co povstalo z hrobu, stejně jako souvisejí buňky lidského fyzického těla s původní vaječnou buňkou. To znamená, že to, co povstalo z hrobu, si musíme představovat jako stejným způsobem se početně rozrůstající, zmnožující, jako se zmnožuje vaječná buňka, která je základem fyzického těla. Ve vývoji, který následuje po události na Golgotě, tak skutečně může každý člověk získat něco, co je v něm a co duchovně pochází z těla povstalého z hrobu, stejně jako - řečeno s Pavlem - pochází od Adama obvyklé tělo podléhající rozpadu.

Je zajisté výsměchem lidskému rozumu, jenž se v dnešní době pyšně dívá sám na sebe, řekneme-li, že podobný proces jako při zmnožení vaječné buňky, který je případně vidět, se odehrává v neviditelné oblasti. A to, co se stalo mystériem na Golgotě, je okultní skutečností. Pro toho, kdo tento vývoj sleduje jasnozřivým pohledem, se zde odehrává skutečnost, že duchovní buňka, to jest tělo, které přemohlo smrt, tělo Ježíše Krista, povstalo z hrobu a sděluje se každému, kdo si časem osvojí náležitý vztah ke Kristu. Pro toho, kdo chce odmítnat nadmyslové procesy jako takové, to samozřejmě bude něco absurdního. Kdo však nadmyslové procesy připustí, ten si tento nadmyslový proces bude muset představovat tak, že to, co se pozvedá z hrobu, se sděluje lidem, kteří se k tomu učiní způsobilými. Toto je srozumitelnou skutečností pro každého, kdo připustí existenci něčeho nadmyslového.

Když si to, co bylo řečeno a co je ve skutečnosti Pavlovým učením, vtiskneme do duše, pak dospějeme k tomu, že budeme na mystérium na Golgotě pohlížet jako na něco reálného, jako na něco, co se ve vývoji Země stalo a stát muselo; neboť je to doslova záchranou lidského Já. Viděli jsme, že kdyby byl vývoj nadále postupoval tak, jak probíhal až do palestinských událostí, nebylo by se vědomí Já mohlo vyvíjet, a nejenže by se od dob Ježíše Krista nedostalo dál, ale sestupovalo by víc a víc do temnoty. Takto však nastoupilo cestu vzhůru a bude stoupat natolik, nakolik si lidé budou vytvářet vztah ke Kristově bytosti.

Teď tedy můžeme také velmi dobře porozumět buddhismu. Představme si člověka, který půl tisíciletí před palestinskými událostmi vysloví pravdu - jen při tom v důsledku svého vývojového směru nebude brát v úvahu golgotskou událost: Všechno, co člověka obklopuje jako fyzické tělo, co z něj činí bytost vtělenou ve hmotě, to vše je třeba považovat za bezcenné; je to v podstatě to poslední a musí to být odvrženo. - Až do té doby tomu ovšem bylo tak, že by lidstvo muselo směřovat k takovému světónázoru, kdyby nebylo nastalo nic jiného. Avšak nastala právě golgotská událost, která způsobila úplné znovuzřízení ztracených vývojových principů člověka. Přejme-li člověk to, co jsme včera označili výrazem „tělo nepodléhající zkáze“ a co jsme si dnes podrobněji představili, osvojí-li si toto tělo nepodléhající zkáze, bude stále více dospívat k tomu, že jeho vědomí Já bude jasnější a jasnější, bude ve své přirozenosti stále více poznávat to, co prochází od inkarnace k inkarnaci.

To, co s křesťanstvím vstoupilo do světa, tak nebude možné považovat za pouhou novou nauku - to je třeba výslovně zdůraznit - za novou teorii, nýbrž za něco reálného, skutečného. Jestliže tedy lidé zdůrazňují, že všechno, co Kristus učil, tu bylo již dříve, pro skutečné porozumění křesťanství to nic neznamená; neboť to není podstatné. Podstatné není to, co Kristus učil, nýbrž to, co Kristus dal: svoje tělo! Až do té doby totiž do vývoje Země nikdy se zemřelým člověkem nevstoupilo to, co povstalo z hrobu na Golgotě. Nikdy od počátku vývoje lidstva na Zemi nebylo skrze člověka, jenž prošel branou smrti, na Zemi to, co tu bylo se zmrtvýchvstalým tělem Ježíše Krista. Neboť o všem, co tu bylo podobným způsobem, je možné říci, že to tady bylo proto, že lidé poté, co prošli branou smrti a dobou mezi smrtí a novým narozením, vstoupili novým narozením do života. Potom si ale s sebou přinesli nedostatečný, úpadku vydaný fantom; to znamená, že u nich nepovstal fantom, který by byl úplný.

A pak bychom mohli uvést ještě případy zasvěcenců nebo Adeptů. U nich tomu bylo vždycky tak, že zasvěcení museli přijmout mimo své fyzické tělo, spolu s přemožením svého fyzického těla, které však nedosahovalo až ke vzkříšení fyzického fantomu. Všechna zasvěcení předkřesťanské doby šla jen k nejzazší hranici fyzického těla, nedotýkala se však sil fyzického těla - jen obecnou měrou, jakou se vnitřní ústrojnost vůbec dotýká vnější ústrojnosti. V žádném případě se nikdy nestalo, že by to, co prošlo lidskou smrtí, jakožto lidský fantom tuto smrt přemohlo. Staly se sice podobné případy, nikdy však tento případ, aby někdo prošel úplnou lidskou smrtí a aby pak úplný fantom dosáhl vítězství nad smrtí. Jako je tedy pravdou, že jen tento fantom nám může dát během vývoje Země úplné pozemské lidství, je pravdou i to, že tento fantom vzešel z hrobu na Golgotě.

To je to důležité v křesťanském vývoji. Proto není žádnou výtkou, jestliže osvícenci neustále říkají, že nauka Ježíše Křista se změnila v nauku o Ježíši Kristu. Tak to muselo být. Neboť tím důležitým není, co Ježíš Kristus učil, nýbrž co dal lidstvu, Jeho zmrtvýchvstání je zrozením nového článku lidské přirozenosti: těla nepodléhajícího zkáze. Avšak skutečnost, že se mohlo stát, že ve smrti mohl být zachráněn tento lidský fantom, záleží na dvou věcech: jednak na tom, že bytost Ježíše Krista byla tím, co jsme včera charakterizovali: fyzickým, éterným, astrálním tělem - jak jsme je popisovali - a nikoli lidským Já, nýbrž bytostí Krista. A druhou věcí je to, že se Kristova bytost rozhodla vnořit se do lidského těla, inkarnovat se v lidském hmotném těle.

Neboť chceme-li tuto Kristovu bytost nahlížet ve správném světle, musíme ji jakožto bytost hledat v době, která leží před počátkem člověka na Zemi. Tady Kristova bytost přirozeně existovala. Tato bytost nevstoupila do koloběhu lidského vývoje a žila dál v duchovním světě. Člověk sestupoval hlouběji a hlouběji. A v okamžiku, kdy v lidském vývoji nastala krize, se Kristova bytost vtělila ve hmotném těle člověka.

To není nic jiného než ta největší oběť, jakou mohla Kristova bytost zemskému vývoji přinést! A to je druhá věc, které budeme muset porozumět: v čem spočívá oběť, kterou Kristova bytost přinesla lidskému vývoji na Zemi. Proto jsme včera položili jednu část otázky, týkající se Kristovy bytosti v době po Janově křtu v Jordánu. Dnes jsme položili tu druhou otázku: Co to znamená, že s Janovým křtem v Jordánu se Kristova bytost vnořila do hmotného těla?

A jak došlo k smrti při mystériu na Golgotě, tím se budeme zabývat i v dalších dnech.

Karlsruhe, 11. října 1911